

CIRKUSZI AKROBATIKA

Alaputatási és szakmódszertani periodika

Színház és Filmművészet

VI/3. 1955. március

Artistanevelés

Az Állami Artista Akadémia meghívottak előtt bemutatót rendezett, mégpedig nem egyes növendékek elért egyéni teljesítményeivel, hanem – főleg német vendégek részére – a magyar artistanevelés módszereinek és együttes eredményeinek fölvonultatásával. Ez a szemle mindenesetre érdekes és tanulságos volt főleg kétféle szempontból.

Elsőben a nevelési módszer arra törekszik, hogy az artistajelölt nemcsak egyetlen mutatványműfajban érjen el eredményt és kapjon alapot a további fejlődésre, hanem többféle mutatványterületen szerelje fel a rábízott fiatalokat egyenlő képességgel és biztonsággal. Ez a módszer is azt példázza, amit ma minden artistateljesítmény, hogy nevelés, szorgalom, megfeszített munka és tehetséges ember egészséges testének képességeit milyen nagy mértékben fel tudja fokozni. Egészen addig a határig, hogy szinte a természet törvényein való felülkerekedésének látszik. Persze, ezek a növendékek ezeket a legfelsőbb határokat még nem érhették el. Nem is erről van szó. Bizonyos azonban, hogy majdnem mindnyájan ugyanolyan biztos készséggel végzik akrobatikus mutatványaikat, mint a zsonglőr kezűgyességének játékait, vagy a görkorcsolyázás íveléseit. Nyilván ezeken az all-round teljesítményeken kívül szóhoz jutnak egyéni hajlamok és képességek is, mint például azé az ifjú artistáé, aki a kötél-táncos eddig ismert ilyen mutatványait a kezdők minden nehézsége nélkül oldja meg.

A képességeknek ez a sokágú fejlesztése bizonyosan helyes alap, amikor nemcsak az egyéni munkát hangsúlyozza hanem arra is gondja van, hogy az így elért képességek és ügyességek miként használhatók fel csoportos munkában. Ezek között például a növendékek buzogányjátéka igazán biztató jelenség.

A másik érdekesség módszerükben, hogy a növendékek zenei és táncképzésben is részesülnek. Nem azért, hogy ilyen teljesítményeket hozzanak, hanem, hogy ritmus- és mozgáskultúrájuk, a mozgásszépség iránt való érzékük fokozódjék. Helyes és értékes gondolat ez, annál inkább, mert az eddigi artistamutatványok legtöbbje éppen ilyen részben hiányos. A mozgás szépsége és zenei ritmusa az, ami az artistamunka és látványosság hatásának egyik fontos tényezője.

Persze gondolkodni lehetne azon, hogy zenei nevelés szempontjából leghelyesebb-e, hogy a növendékek néhány hangszeren – főleg a cirkusz szokvány-hangszerein: xilofonon, szaxofonon – tanulnak be egyes számokat? Muzikális kultúrájukat nem célszerűbben fejleszthetné-e komolyabb zenei alapnevelés? Mindenesetre ez a mód, ha nem is jelenti a ritmuskészség legbiztosabb gyarapítását, másrészt szintén a növendékek sokoldalúságát növeli s ilyen hangszeres számokban is felhasználhatóvá teszi őket.

Hasonlóképpen vitatkozni lehetne azon, hogy a mozgáskultúra és a mozgásszépség területén helyes-e a nevelést a klasszikus balett pozícióira, battmanjaira és arrabeszkejre alapítani s nem egészségesebb út volna-e ha a mozgásszépség iránti érzék fejlesztését a természetes mozgás alapjairól indítanánk el. A klasszikus balett stilizált formáinak megvan a maga nagy művészi jelentősége a maga területén, de más művészi terület kísérőjeként mindig feltűnően természetellenesnek és mesterkéltnek hat. A régebbi artistamutatványoknak látvány szempontjából éppen az volt a hiányosságuk, hogy

meghajlásaikhoz és üdvözlésükhöz a klasszikus balett legszokványosabb pózait vették kölcsön, magában a számban viszont a mozgás szépségével egyáltalán nem, vagy alig törődtek. Bármilyen alapról indul is el azonban ez a nevelés; föltétlen haszna az, hogy megrögzíti a fiatalokban a gondolatot, hogy a jó artistamutatványok egyik fő szükséglete a mozgás szépsége.

Együttvéve tehát az Artista Akadémia munkája jó mesterségbeli tudású artistákat nevel. Persze, ez a csoportos bemutató nem adhat beszámolót arról, hogy az iskola mennyire és milyen segítséget nyújt a növendékek egyéni képességeik, egyéni találékonyságuk és elképzeléseik fejlesztésében.

megjelenik minden negyedévben